

Maïscampagne in

Varkenshouders en akkerbouwers profiteren van gefermenteerde maïs

Reportage

[Marc van der Sterren]

Wie op een herfstachtige zaterdag in de buurt van Ulicoten op zoek is naar Theeuwes mengvoeders, hoeft slechts een tractor met kiepwagen vol korrelmaïs te volgen. Deze brengt je geheel naar de voerfirma waar 7.000 ton maïs wordt verwerkt tot CCferM: voer met gefermenteerde maïskorrels.

Het begon allemaal eind jaren tachtig van de vorige eeuw. Een klant voerde zijn varkens CCM bij. Achter de stal had hij een eigen kuilje met gemalen maïskorrels. Daarmee boekte hij mooie bedrijfsresultaten. Het werk dat hij zich hiermee op de hals had gehaald, werd hem echter een beetje teveel. Want na elke voerronde moest hij nog met een voerwagentje CCM langs zijn varkens. De varkens-

houder ging bij zijn voerleverancier te rade: „Kunnen jullie mijn CCM niet door het voer mengen?“ De gebroeders Theeuwes wilden hun klant graag van dienst zijn en mengden speciaal voor hem het gele goedje door het eindproduct. Het voer dat deze klant aan het eind van de dag in zijn silo kreeg, bestond voor 20 procent uit zijn eigen CCM. Al snel deed Theeuwes met meerdere

boeren op dezelfde manier zaken. Wanneer ze 's morgens een vrachtje van bijvoorbeeld duizend kilo CCM in Ulicoten afleverden, mengde Theeuwes dit door het voer om 's avonds vijf ton mengvoer af te leveren. Voor de voerfabriek was het een hele klus om de fabriek aan te passen en alle CCM-stromen gescheiden te houden. Een jaar later investeerde Theeuwes zelf in een sleufsilos, goed voor 100 ton CCM. En er kwam een stortbak.

Met de klanten werd afgesproken dat wie CCM leverde, dezelfde hoeveelheid terugkreeg, gemengd door het voer. In 1990 had Theeuwes voor dertig hectare aan contracten uitstaan met varkenshouders. In het contract

Dit jaar (2004) was een goed korrelmaïsjaar. Een hectare leverde dit jaar 12 ton op met 65 procent droge stof, tegen 8,5 ton per jaar met 72 procent droge stof vorig jaar. Theeuwes zal dit jaar zo'n 7.000 ton korrelmaïs binnenrijden. Meer dan genoeg voor hun CCferM. Met het overschot weten de gebroeders wel raad, met deze droger maken ze er droge korrels van. Goed kippenvoer, maar ook geschikt voor opslag.

Ulicoten

De akkerbouwers leveren hun maïs af in de sleufsilo's op het bedrijf van Theeuwes in Ulicoten. De kraan verdeelt de maïs over de sleufsilo's.

was vastgelegd dat iedereen die maïs leverde naar rato voer met CCM mocht afnemen.

Successen

Het CCM-avontuur levert aan twee kanten successen op. In de eerste plaats is het product gewoon gezond. Het verhoogt de gezondheidsstatus, waardoor de voederconversie soms wel met 0,1 daalt, de groei kan met wel 35 gram toenemen. Daarnaast levert de teelt van korrelmaïs een uitstekend alternatief voor snijmaïs of andere laag renderende akkerbouwgewassen. Voor de voerfirma daarentegen was het maïsproduct erg bewerkelijk. Na het bereiden van het voer moest de CCM nog eens extra door het voer worden gemengd. Want vanwege de fijne, natte structuur is het product niet geschikt voor opslag in een silo of als

grondstof in de fabriek. In een torensilo zou het meteen vast gaan zitten. Bovendien was het bijmengen van CCM ook een risicovolle onderneming voor de voerfabrikant. Om zekerheid te hebben dat de voerfirma niet plotseling met duizend ton CCM bleef zitten, bleven de gebroeders in eerste instantie vasthouden aan een-op-eengesprekken.

Hele korrels

Uiteindelijk hebben de gebroeders Theeuwes het proces gemoderniseerd en een professioneel product ontwikkeld onder de naam CCferM, wat staat voor Controlled Corn Fermentation. Theeuwes mengt geen CCM meer in het voer, maar gebruikt hele, gefermenteerde maïskorrels als grondstof. Niet alleen klanten, ook akkerbouwers voeren voortaan korrelmaïs aan. Is de maïs rijp, dan is het elke zaterdag maïs

Familiebedrijf Theeuwes in Ulicoten

De gebroeders Christ, Pieter en Henk Theeuwes hebben ieder hun eigen taken binnen het familiebedrijf. Christ is algemeen directeur, hij is verantwoordelijk voor de inkoop. Pieter is de nutritionist. Hij stuurt de fabriek aan. Henk doet de buitendienst. Hij verzorgt dus ook alle contracten met varkenshouders en akkerbouwers rond het CCferM-traject.

Theeuwes bv in Ulicoten (NBr) produceert 95.000 ton mengvoer per jaar voor pluimvee, varkens, rundvee en geiten. Het bedrijf ligt vlak bij de Belgische grens. Ongeveer de helft van de totale productie gaat naar de zuiderburen.

De gebroeders Christ, Pieter en Henk Theeuwes (vlnr) hebben ieder hun eigen taken binnen het familiebedrijf.

Minstens zeven zaterdagen na elkaar brengen tractors met aanhangwagens uit de hele regio hun korrelmaïs naar de voerfabriek in Ulicoten.

campagne in Ulicoten en omstreken. Door de week wordt bij Theeuwes dagelijks 400 ton grondstoffen aangevoerd en eenzelfde hoeveelheid mengvoer afgevoerd. De zaterdag is voor de korrelmaïs. Theeuwes heeft een contract afgesloten met 60 boeren die dit jaar zo'n 7.000 ton aan zullen leveren.

B-prijs

Theeuwes blijft een voerfabriek, de voerprijs gaat dus niet omhoog, al is het product nog zo gezond. De afrekening vindt plaats bij de aanvoer van korrelmaïs. Vanwege het risico blijft Theeuwes de varkenshoudende maïsleveranciers een voordeel gunnen. Wie geen voer afneemt, krijgt een B-prijs voor de korrelmaïs die 5 euro lager ligt dan de A-prijs. Vorig jaar voerde 8 procent van de leveranciers maïs aan tegen een B-prijs, dit jaar is dat al 25 procent. In week 40 zetten de gebroeders Theeuwes de prijs vast. Een prijs die is gebaseerd op de droge-korrelmaïsprijs.

De A-prijs ligt dit jaar op 77,50 euro per ton, bij een drogestofgehalte van 68 procent, de B-prijs bedraagt 72,50 euro. Vorig jaar bedroeg deze 90 euro, toen was het een veel slechter maïsjaar.

Vijand

De twee torensilo's van elk duizend ton kwamen in 2001. De silo's zijn luchtdicht. Dit is een vereiste, want zuurstof is de vijand van het fermentatieproces. Bij het fermenteren wordt melkzuur geproduceerd, daarbij komt ruim voldoende CO₂ vrij. Deze zakt naar beneden en verdringt de zuurstof uit de torensilo.

De silo's staan in een overdekte hal. Boven in de fabriek hangt een grote buffer voor de CO₂, door de gebroeders 'de long' genoemd. Deze vult zich met het overtollige CO₂ dat bij de fermentatie vrijkomt. Wanneer het CO₂-niveau in de torensilo daalt, stroomt deze rest CO₂ automatisch naar beneden. Wanneer de torensilo helemaal op-

nieuw gevuld wordt met maïs uit de kuil, keldert dat niveau dramatisch. In zo'n geval laat Theeuwes twee gasflessen aanrukken. Daarmee starten ze het fermentatieproces in 'rio lime' weer op.

Hamermolen

De gefermenteerde korrelmaïs uit de torensilo is een mooi geconserveerd product dat samen met de andere grondstoffen gewoon meekan in de hamermolen. Apart mengen, zoals vroeger met de CCM, is niet meer nodig. De fabriek kan overigens ook met minder zurencocktails en antibiotica toe, want dankzij het fermentatieproces bevat het veel organische zuren en onverzadigde vetzuren. Het product bevat stoffen als caroteen en biotine en blijft z'n hoge energiewaarde behouden, terwijl het zetmeel goed wordt ontsloten. De klant die begin jaren tachtig met een vrachttje CCM naar Theeuwes kwam, profiteert nog steeds van deze voordelen, maar heeft z'n kuil inmiddels afgebroken. —